

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ ДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

УДК 378.14:373.62

*Ярослава Дробчак, старший викладач кафедри педагогіки та методики початкової освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ ДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

*У статті акцентується увага на теоретичних засадах підготовки учителя до проведення уроків
трудового навчання у початкових класах. Обґрунтовується доцільність удосконалення методів та підходів
щодо підготовки майбутніх учителів в сучасних умовах.*

Ключові слова: *теоретичні засади, професійна підготовка, педагогічна діяльність, майбутній
учитель, методи навчання, метод моделювання уроку.*

Рис. 3. Літ. 11.

*Ярослава Дробчак, старший преподаватель кафедры педагогики и методики начального образования
Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко*

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ К ПРОВЕДЕНИЮ УРОКОВ ТРУДОВОГО ОБУЧЕНИЯ В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ

*В статье акцентируется внимание на теоретических основах подготовки учителя к проведению
уроков трудового обучения в начальных классах. Обосновывается целесообразность совершенствования
методов и подходов по подготовке будущих учителей в современных условиях.*

Ключевые слова: *теоретические основы, профессиональная подготовка, педагогическая
деятельность, будущий учитель, методы обучения, метод моделирования урока.*

*Yaroslava Drobchak, Senior Lecturer of the
Pedagogy and Methodology of Primary Education Department
Drohobych State Pedagogical University by I. Franko*

THEORETICAL BACKGROUND OF THE TRAINING TEACHER TO THE LABOR LESSONS AT THE PRIMARY SCHOOL

*The paper deals with the theoretical background of the training teachers to the labor lessons at the primary
school. The improvement suitability of the methods and approaches of future teacher preparation is proofed.*

Keywords: *theoretical background, professional education, pedagogical activity, future teacher,
educational methods.*

Постановка проблеми. Перетворення, що відбуваються в системі освіти України відповідно до національних пріоритетів, вимагають нових підходів до підготовки майбутнього вчителя, зокрема і вчителя початкових класів. Відхід від стереотипізації, перехід до особистісного спрямування, індивідуалізації процесу освіти, виховання самостійності, творчості вимагають від студентів як майбутніх вчителів професійної підготовки з свого фаху. Поняття “професійна підготовка” включає в себе сукупність загальних і спеціальних компетенцій, що забезпечують успішну роботу з певної навчальної дисципліни, в тому числі з трудового навчання [5]. Очевидно, що якщо майстерність вчителя передбачає необхідні навички ще в стінах вузу, він зможе впевненіше стати на шлях самостійного оволодіння педмайстерністю. Ефективність підготовки майбутнього вчителя до проведення уроків з трудового навчання в початкових класах

залежить від нових форм, методів та педагогічних технологій застосовуваних у навчально-трудоному процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Майбутні вчителі початкових класів є реалізатором державної політики щодо формування і розвитку майбутнього покоління, а рівень їх професійної підготовки є пріоритетною складовою успішності початкової школи. Важливого значення в особистісному становленні майбутнього педагога має загальнопедагогічна підготовка як складова усієї системи професійної підготовки.

Проблеми підготовки майбутніх вчителів початкових класів широко досліджуються у наукових працях науковців, педагогів. Зокрема, теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх вчителів висвітлено у роботах О. Виговська, Л.І. Денисенко, О.Я. Савченко, О. Коберник, О.А. Комар, З.П. Плохій, В.Г. Шутяк, В.І. Хорунжий, та інші [2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11]. Прийнято вважати,

що основними напрямками підготовки майбутнього вчителя є комплекс методологічних, педагогічних, методичних проблем, які ставляться і розв'язуються через залучення студентів до практичної педагогічної діяльності, спрямованої на підвищення рівня їхнього професіоналізму. Проте, педагоги, вчені по різному підходять до трактування поняття “професійна підготовка”. Деякі з них зазначають, що професійна підготовка майбутніх вчителів – процес формування і набуття настанов, знань та вмінь, необхідних спеціалісту для належного виконання спеціальних завдань у навчально-виховному процесі [2]. Інші вважають, що фахова готовність до педагогічної діяльності вчителя початкових класів це цілісне стійке утворення, яке є фундаментальною основою організації ефективного навчального процесу молодших школярів і результатом професійної педагогічної підготовки вчителя [7]. Зокрема О.Я. Савченко ядром професійної підготовки вважає її зміст, фундаментальність якого має забезпечити випереджувальну підготовку спеціаліста [8]. Автор робить висновки щодо необхідності оновлення змісту методичної підготовки вчителів за принципом цілісності, системності та інтеграції, врахування тих процесів, які визначають діяльність сучасної початкової школи. Спільним у багатьох вчених, педагогів є думка про те, що сучасна початкова освіта потребує ґрунтовного аналізу і переосмислення теоретичних, методичних та концептуальних засад підготовки майбутнього вчителя початкових класів.

Мета статті – проаналізувати теоретичні засади підготовки майбутнього вчителя до проведення уроків з трудового навчання та обґрунтувати доцільність удосконалення методів та підходів щодо підготовки майбутнього учителя.

Виклад основного матеріалу. Одним із шляхів забезпечення якісно нового рівня вивчення методичних дисциплін, в тому числі трудового навчання у вузах є побудова навчального процесу на новій концептуально-методологічній основі. Мова йде про нові форми, методи та технології навчання, а саме про комплексне навчання, організаційно-методичних, матеріально-технічних засобів, що сприяють переходу від репродуктивного до продуктивно-творчого типу навчання і ефективного використання часу. Іншими словами, у формуванні особистості майбутнього вчителя початкових класів необхідно згармонізувати загальнокультурні, психолого-педагогічні і методичні знання, вміння, способи діяльності, посилити їх професійну спрямованість, забезпечити фундаментальність базової підготовки з трудового навчання.

Основними формами організації навчально-трудового процесу у вузі є такі: лекції, практичні, лабораторні заняття, педагогічна практика курсові і дипломні роботи.

Лекції – це організований у доступну форму систематизований виклад навчального матеріалу, будь-якого питання, теми, розділу, предмета, сутності тієї чи іншої проблеми [10]. Прослухана лекція виробляє у студентів певний погляд на навчальну дисципліну, її завдання і перспективи.

Навчальна дисципліна “Трудове навчання з практикумом” умовно поділяється на дві частини: загальні питання викладання трудового навчання у початкових класах і практикум у навчальних майстернях з конкретною методикою викладання кожного розділу (теми).

У першій частині висвітлюються методологічні засади курсу, форми і методи навчання. Вони знайомлять з основами технічного моделювання та конструювання, з методикою творчого пошуку та методикою позаурочної роботи з трудового навчання.

Практикум у навчальних майстернях охоплює процес засвоєння основних операцій ручних технік обробки матеріалів, методик конструювання та виготовлення виробів, не тільки тих, які передбачає шкільна програма трудового навчання, але й більш складніші за своєю конструкцією, а також завдання пізнавального, творчого змісту. В цілому лекційний курс з трудового навчання зорієнтований на те, щоб збагатити студентів, як майбутніх вчителів, теоретичними та методичними знання, практичними вміння для виконання навчально-трудових і виховних завдань у системі початкової освіти.

Основна мета практичних (лабораторних) занять це набуття студентами практичних умінь і навичок. Для такої форми роботи важливо, щоб студент працював як на занятті, так і поза ним за певною системою. Виходячи з таких міркувань нами розроблені навчально-методичні рекомендації з підготовки студента до практичних (лабораторних) занять [4]. Вони містять стислий виклад теоретичного матеріалу з теми, план заняття, запитання для самоконтролю, перелік теоретичних питань для самостійного опрацювання, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, приводиться приклад фрагментів уроку з відповідної теми шкільної дисципліни, подається список літератури. Наведемо приклад одного із занять.

Тема. Оригамі у художньому конструюванні.

Мета: ознайомитись з оригамі як видом мистецтва; навчитись виготовляти базові форми

оригамі; познайомитись з технікою та методикою виготовлення виробів (композицій) на основі базових форм; проаналізувати методику навчання учнів виготовленню виробів у техніці оригамі.

Матеріали і обладнання: кольоровий папір та папір для оригамі, картон, клей, ножиці, олівець, лінійка, інструкційні картки, таблиці, шкільні підручники, посібники, робочі зошити.

Основні теоретичні питання

1. Оригамі, як вид мистецтва. Його історія виникнення.

2. Згинання і складання паперу, як виробнича операція у паперовій промисловості.

3. Зміст понять: “фальцювання”, “бигування”, “рицування” паперу (картону).

4. Згинання і складання паперу, як основа у створенні виробів технікою оригамі.

5. Прийоми формування базових форм та їх поєднання.

6. Роль оригамі у навчально-трудовій діяльності молодших школярів.

7. Методика навчання учнів виготовленню виробів у техніці оригамі.

Короткі теоретичні відомості.

Згинання і складання паперу, як виробничі операції, широко застосовуються у друкарсько-виробничій галузі, де великі аркуші паперу згинають і рівно складають в окремі зшитки, блокноти, альбоми, книги. Отже суть перегинання і складання паперу полягає у наданні заготовці зігнутої форми. Аркуш паперу можна скласти вдвоє (вздовж і впоперек), вчетверо і більше разів, навскоси. Коли аркуш паперу згинають, то лінії згину прогладжують, таку операцію називають **фальцюванням**. Якщо лінію згину товстого паперу або картону втискають, то такий процес називають **бигуванням**. Коли потрібно зігнути багатошаровий або гофрований папір, то виконують операцію **рицування** (процес надрізування або надколювання лінії згину).

Оригамі – стародавнє японське мистецтво виготовлення виробів з паперу способом його складання.

Ще у 19 ст. оригамі як вид творчої роботи у навчально-виховному процесі рекламував німецький засновник дитячих садочків Фрідріх Фребель. Він вважав, що створення виробів у техніці оригамі є одним із засобів сприяння розвитку у дитини закладених природою даних. Він навіть основи геометрії викладав не за допомогою інструментів та абстрактних понять, а демонструючи різні варіанти складання паперу. Його можна сміливо назвати першим європейським педагогом-оригамістом.

Основним завданням технології оригамі є

оволодіння і закріплення дітьми різноманітних прийомів і способів складанням паперу, тобто засвоєння основних базових форм на основі яких виготовляються різні вироби. Зокрема це базові форми книжка, трикутник, квадрат, подвійний трикутник, подвійний квадрат, стріла, повітряний змій, млинець, та ін.. Конструювання виробів з паперу у техніці оригамі складається з наступних етапів: аналіз зразка виробу; читання його графічного зображення і усвідомлення задуму; підбір паперу; виготовлення базової форми; етапне виконання кожної операції за графічним рисунком; оцінка кінцевого результату.

План заняття:

1. Проаналізувати базові форми оригамі і виготовити зразки цих форм.

2. Проаналізувати технологію та методику виготовлення виробів на основі різних базових форм.

3. Проаналізувати поєднання базових форм. Виготовити зразки поєднань базових форм.

4. Проаналізувати методику навчання учнів створенню виробів у техніці оригамі.

5. Виготовити зразки виробів у техніці оригамі відповідно до шкільної програми з трудового навчання. *Об'єкти навчальної праці:* коробки, конверти, кишені, пакети, серветки, будівельні споруди, тварини, птахи, риби, комахи, квіти, дерева тощо.

6. Проаналізувати фрагменти уроків з навчальної шкільної дисципліни “Трудове навчання”. (Тема. Згинання і складання паперу. Оригамі).

Тема. Згинання і складання паперу. Оригамі (2 клас).

Мета: продовжити роботу з папером; закріпити з учнями основні прийоми згинання і складання паперу; дати загальне уявлення про оригамі як вид мистецтва його базові форми; навчити виготовляти вироби у техніці оригамі; розвивати мовлення образне мислення, уяву; виховувати акуратність і послідовність у роботі, любов до праці.

Об'єкт праці: вироби у техніці оригамі (сова, кіт, собачка).

Фрагмент уроку. Вивчення нового матеріалу. Вступна розповідь – бесіда.

Оригамі.

Виготовлення з паперу виробів у техніці оригамі – це дивовижне перетворення паперового квадрата чи прямокутника. Слово “оригамі” прийшло до нас з Японії. Японською слово “папір” звучить “камі”, “орі” – згинати, складати. Тобто “оригамі” – це мистецтво виготовлення різноманітних фігурок шляхом складання аркуша

**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ ДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ
ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ**

паперу. За допомогою конструювання за технікою оригамі можна виготовити безліч іграшок, композицій, тощо (демонстрація зразків виробів). Ось і ми сьогодні спробуємо зробити деякі іграшки використавши техніку оригамі. Які ви дізнаєтесь, якщо відгадаєте загадки.

І не спиться їй цюночі. Коло бабусі, сидить у кожусі.

Пугу – пугу! – кричить вона. Проти печі гріється, без води Відгадали? Це – (Сова) мисться. (Кім)

Гавкає, кусає, і в дім не пускає. (Собака)

Фрагмент уроку. Пояснення. (Послідовність трудових операцій).

Сова.

1. Підготувати квадратний аркуш паперу сірого або чорного кольору.

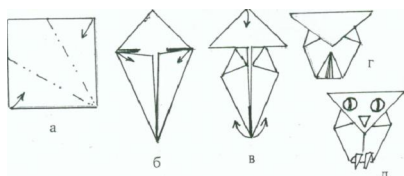
2. Підготувати фазову форм “стріла” (Рис. 1, а, б).

3. Зробити надрізи з двох сторін і відігнути утворені кути до низу (Рис. 1, в).

4. Для формування ніг, зробити надріз у нижній частині виробу і відвернути утворені трикутники вгору, а потім вниз (Рис. 1, в, г).

5. Для формування голови, верхній трикутник відігнути вниз (Рис. 1, в, г).

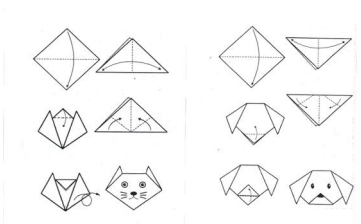
6. Олівцями намалювати очі і дзьоб (Рис. 1, д).

Рис. 1.

Два інших вироби учитель може запропонувати виконати застосувавши інтерактивну форму навчання “Мікрофон”.

Клас діляться на дві групи, перший учень кожної групи одержує умовний мікрофон, інструкційну картку (Рис.3, а, б), кольоровий папір. Кожний член групи, по чергово, коментує

Рис. 3,а Рис. 3,б

свою операцію виконує її і передає незавершену роботу своєму колезі і т.д. Котик Собачка.

Запитання для самоконтролю.

1. Що таке оригамі? Яка його історія?
2. Що таке фальцювання, бігування, рицування паперу (картону)?
3. Назвіть базові форми оригамі. Як їх поєднують?
4. Що є основою виробів оригамі?
5. У чому полягає художній і утилітарний аспект виробів з оригамі?
6. Поясніть методику створенню виробів у техніці оригамі.
7. У чому полягають особливості методики навчання учнів виготовленню виробів у техніці оригамі?

Питання для самостійного опрацювання.

1. Згинання і складання паперу (картону) як виробнича операція у паперовій промисловості.

2. Роль оригамі у навчально-трудої діяльності учнів початкових класів.

Самостійна робота. Виготовити декоративну композицію (орнамент) у техніці оригамі (вид орнаменту – за вибором студента).

Індивідуальна робота. Розробити свій варіант ескізу сюжетної композиції у техніці оригамі і виготовити зразок аплікації (тематика сюжету за вибором студента).

Практично – лабораторні заняття з трудового навчання є водночас засобом підготовки студентів до педагогічної практики у школах. Основною метою якої є формування у студентів умінь застосовувати в педагогічній діяльності науково-теоретичні знання, здобуті при вивченні насамперед суспільних, загальнопедагогічних та методичних дисциплін у тому числі трудового навчання.

Вчитель завжди діє в конкретних ситуаціях, тому важливо ще у період навчання у вузі навчити студентів бачити ситуацію, аналізувати її, виділяти провідні ідеї, які лежать в основі пошуку її розв’язання, розробляти конструктивні схеми і варіанти практичних рішень. Метод моделювання фрагментів уроку пропонує використання таких завдань, які передбачають розв’язання проблеми професійної спрямованості. У студентів значно підвищується професійний інтерес, актуалізуються наявні знання, закріплюються навички педагогічного аналізу і узагальнення, розвиваються педагогічні здібності. Включення студентів у ситуації професійної спрямованості, а саме таким і є метод моделювання фрагментів уроків створює умови, в яких майбутні вчителі отримують можливість самостійно аналізувати педагогічні процеси, опрацьовувати шляхи встановлення контакту, шляхи вирішення типових ситуацій взаємодії. Моделювання фрагментів уроків дає змогу сформулювати основу рольової

поведінки майбутнього вчителя. В педагогіці під моделюванням фрагментів уроків і виховних заходів розуміють спеціально організовану і педагогічно керовану діяльність, де у створеній ігровій ситуації імітується певний реальний навчально-виховний процес [1]. Цей метод дозволяє розкрити перед студентами соціальний зміст учительської професії, основні її кваліфікаційні характеристики, забезпечує тісний зв'язок педагогічної теорії з шкільною практикою і дає можливість побачити типові труднощі, з якими вчитель зустрічається в своїй повсякденній праці, а також визначити шлях їх подолання. Змодельовати урок чи його фрагмент наші студенти мають на кожному практичному занятті. Спочатку вони аналізують готові фрагменти уроків, які подаються у навчально-методичних посібниках, а потім розробляють фрагменти уроків самостійно.

Готуючись до розробки фрагментів уроку студенти заздалегідь одержують їх теми. Перед студентом стоїть завдання не тільки підготувати текстовий варіант фрагмента уроку, але й всі дидактичні матеріали, які потрібно для успішного його проведення та їх електронний варіант. Такий підхід дає змогу на занятті аналізувати виконане завдання студентом, вносити зміни, коригувати та моделювати інші варіанти тощо.

Отже, моделювання фрагментів уроків допомагає створити такі умови, коли вибір засобу розв'язку досягається шляхом використання студентами теоретичних знань, набутих у процесі вивчення педагогічних дисциплін. Це формує потреби використовувати теорію при виборі оптимальних засобів і прийомів педагогічного впливу, орієнтовної основи професійної поведінки. Важливого значення в системі підготовки майбутнього вчителя набуває самостійна робота, яка повинна плануватися викладачем на різних формах роботи. Ефективність самостійної роботи з тих чи інших форм навчання залежить від багатьох зовнішніх та внутрішніх чинників, зокрема від типу самостійної роботи, від змісту та складності завдань, від умілого керівництва з боку викладача, рівня знань та загального розвитку студента, інтелектуальних умінь та навичок, мотивів, засобів та прийомів навчальної діяльності, тощо. Зокрема, практичних (лабораторних) заняття з трудового навчання ми виділяємо наступні типи самостійної роботи:

1. Самостійна робота за зразком (виконується студентом на основі готового зразка його інструкційної картки). При виконанні такої роботи студент не виходить за межі репродуктивної діяльності.

2. Самостійна робота варіативного типу. Під час виконання роботи такого типу відбувається накопичення нового досвіду діяльності.

3. Реконструктивна самостійна робота. При виконанні такого типу самостійної роботи інтелектуальні та практичні дії студента направлені на реконструювання, перетворення навчальних завдань.

4. Творча самостійна робота. Такий вид роботи є формою організації начального процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, та творчу діяльність.

Для забезпечення якості самостійної роботи студента, потрібно викладачеві добре продумати план і зміст завдань; комплексно підходити до різних видів самостійної роботи; впроваджувати у навчально-виховний процес інноваційні технології тощо.

Висновки. Сучасний навчальний план вузу, який відображає зміст професійної підготовки майбутнього вчителя, передбачає, що важливе місце у системі професійної підготовки вчителів належить не тільки дисциплінам психолого-педагогічного циклу, але й методикам фахової підготовки в тому числі трудового навчання.

Підсумовуючи, необхідно підкреслити, що використовуючи різні форми і методи у підготовці студента до проведення уроків з трудового навчання дає змогу забезпечити якість професійної його підготовки; сприяє творчому розвитку особистості майбутнього вчителя. А об'єднуючи трудову підготовку студентів у процесі навчальної діяльності з іншими напрямками навчання, виховання та науковою роботою можна отримати ефективну систему взаємодії форм і методів підготовки студентів до проведення занять з трудового навчання у початкових класах. Сучасний вчитель – це вчитель з високою професійною компетентністю, з розвиненими творчими, дослідницькими здібностями, високим інтелектуальним та духовним потенціалом.

1. Бондар В. Сучасний урок: Навчально-виховна і розвивальна концепція // *Освіта*. – 2003. – С. 4 – 7.

2. Виговська О. Творча педагогічна діяльність як особистісно орієнтована. // *Директор школи*. – 2002. – №4. – С. 34 – 38.

3. Денисенко Л.І. Трудове навчання (методика навчання) // *Навчання і виховання учнів 1 класів: Методичний посібник для вчителів / Упорядники О.Я. Савченко, Л.І. Денисенко, В.П. Тищенко – К.: Початкова школа, 2002. – 337 с.*

4. Дробчак Ярослава. Трудове навчання з

ВІДОБРАЖЕННЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ-КОЗАЧКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА ФОЛЬКЛОРИ

- практикумом. *Лабораторний практикум: навчально-методичний посібник / Ярослава Антонівна Дробчак. – Дрогобич: ВВ Дрогобицького ДПУ імені Івана Франка, 2015. – 56 с.*
5. Дробчак Я.А. Деякі аспекти професійної педагогічної діяльності вчителя на уроках трудового навчання у початкових класах // *Формування професійної компетентності майбутнього вчителя: Монографія. Дрогобич: Посвіт, 2012. – 116 с.*
6. Коберник О. Дидактичні основи сучасного уроку трудового навчання // *Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – №2. – С. 2 – 5.*
7. Комар О.А. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до застосування інтерактивних технологій: *Теоретико-методичні аспекти: монографія / О.А. Комар. – Умань: РВУ Софія, 2008. – 332с.*
8. Савченко О.Я. Удосконалення професійної підготовки учителів початкових класів / О.Я. Савченко // *Початкова школа. – 2007. – №7. – С. 1 – 4.*
9. Хохліна О. Формування діяльності у процесі трудового навчання молодших школярів // *Початкова школа. – 2000. – №8. – С. 17 – 18.*
10. Хорунжий В.І. *Практикум у навчальних майстернях з методики трудового навчання. – Тернопіль: Астон, 2001. – 220 с.*
11. Шутяк В.Г. *Методика трудового навчання в початкових класах: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Рівненський державний гуманітарний університет. – Рівне, 2001. – 2787 с.*

Стаття надійшла до редакції 08.10.2015

УДК 821.161.2.09:398(477)

Марія Шалигіна, викладач культурології, заступник директора з гуманітарно-виховної роботи Дрогобицького механіко-технологічного коледжу

ВІДОБРАЖЕННЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ-КОЗАЧКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА ФОЛЬКЛОРИ

У статті автор прослідковує процес формування ідеалізованого образу жінки-козачки в народній свідомості та його подальший вплив на сучасну жінку.

Ключові слова: жінка-козачка, народна творчість, народна свідомість.

Літ. 10.

Марія Шалыгина, преподаватель культурологии, заместитель директора по гуманитарно-воспитательной работы Дрогобычского механико-технологического колледжа

ОТОБРАЖЕНИЕ ОБРАЗА ЖЕНЩИНЫ-КАЗАЧКИ В УКРАИНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ И ФОЛЬКЛОРЕ

В статье автор прослеживает процесс формирования идеализированного образа женщины-казачки в народном сознании и его последующее влияние на современную женщину.

Ключевые слова: женщина-казачка, народное творчество, народное сознание.

Maria Shalyhina, Lecturer in Art Criticism, Head's Assistant in Humanitarian and Educational Work Drohobych Mechanics and Technology College

REPRESENTATION OF A KOZAK-WOMAN IN UKRAINIAN LITERATURE AND FOLKLORE

In the article the author traces the process of forming the idealized image of Cossacks women in the national consciousness, and its further impact on the modern woman.

Keywords: Cossacks women, folk art, national consciousness.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. Як багато різноманітних суперечливостей виникає у нашій уяві після почутого слова “жінка”? “Жінка-мати”, “жінка-дружина”, “жінка-берегиня”, як часто ми чуємо такі слова? Кожен з нас хоча б раз у своєму житті зустрічав подібні висловлювання, які підносять в наших очах жінку і ставлять її на незримий п’єдестал. Так склалося

історично, що жінка впливає на всі соціально-політичні процеси в країні, навіть, якщо це не відразу помітно. М. Богачевська-Хом’як підкреслює таку незриму присутність жінки в історичному процесі, порівнюючи її внесок з полтавською вишивкою “білим по білому”, яка з першого погляду є ледь помітною [1, 11]. Але вона настільки прекрасна і витончена, що на неї не можливо не звертати увагу – вона приковує до себе раз і назавжди.